

Föreningen Islandssamlarna
c/o Per Hanner
Wittstocksgatan 2
115 24 STOCKHOLM

Med denna rapport följer
inbetalningskort för
årsavgiften

Rapport mars 1987
(nr 67)

Kära Jubilarer,

Ja, så kan vi väl kalla varandra, när vår förening nu just fyllt 25 år. Jag tycker det kan vara på sin plats att denna gång ägna inledningen åt att ge några glimtar ur föreningens historia och berätta om jubileumssammanträdet den 16 februari, då för övrigt de närvarande fick höra en hel del om föreningens start och tidiga år.

I slutet av 1961 kom sex islandssamlare i Stockholm överens om att utfärda inbjudan till bildandet av en förening för Islands filateli. Av dessa sex var tre närvarande även vid jubiléet 25 år senare: Bernhard Beskow, Sture Hegland och Lars Ingemann. Även de övriga tre - Einar Lundström, Folke Löfström och Sven Zetterberg - är alltså medlemmar i föreningen. Den 16 januari 1962 är föreningens födelsedag, ty då samlades de nämnda och andra som ville vara med i föreningen, och man beslöt bilda denna. Den första styrelsen valdes och den fick enligt tillgängliga uppgifter följande sammansättning: Löfström ordförande, Ingemann sekreterare, Hegland kassör och Zetterberg "PR-man". Under 1962 inbetalade 30 medlemmar årsavgiften, som var satt till 10 kr. Någon riktigt säker medlemsstatistik har vi inte för de tidigare åren, men av kassaboken framgår t.ex. att år 1965 det fanns 110 betalande medlemmar, varav redan några utländska, de flesta danskar.

Den första styrelsen satt oförändrad till 1966, då det blev en del ommöbleringar. Att gå in på alla ändringar i styrelsen under åren skulle ta för stor plats här. Det får räcka med att jag anger våra ordföranden. Folke Löfström kvarstod som ordförande till januari 1969. Sedan har vi som ordförande haft: Bo Eriksson 1969, Malte Kierkegaard 1970-1971 och Bernhard Beskow 1972 och alltså.

Under hand tillväxte föreningen. Vid slutet av 1974 hade vi t.ex. 260 medlemmar. Det högsta antalet medlemmar, räknat vid årsskifte, tycks vi ha haft vid utgången av 1978, då det var 350. Vi hade då rätt nyligen haft hjälp PR-mässigt av den utställning Allting 77, som vi fick ordna på Postmuseums lokaler i Stockholm. En tidigare sådan utställning hade vi 1972. Tyvärr fick vi inte rum på Postmuseums utställningsprogram 1987. Er sekreterare har dock, som närmare anges längre fram i rapporten, sökt utnyttja 25-årsjubiléet för att få viss publicitet i frimärkstidskrifter och -spalter och därigenom motverka de senaste årens minskningar av medlemsantalet. Men vi är beroende av alla medlemmars hjälp att värva nya till föreningen!

Jubileumssammanträdet den 16 februari i år var förenat inte bara med ett årsmöte utan också med en middag. Margareta Bjellefors hade fått uppdraget att ordna denna och ta emot

anmälningar. Sedan 18 personer visat intresse för att deltaga, fann Margareta att middagen kunde ordnas i det Bjelleforska hemmet och vi fick alltså förmånen att samlas i behaglig hemmiljö hos Margareta och Tony och aväta en härlig middag till ett självkostnadspris långt under vad det skulle kostat på "lokal". Det blev en verkligt lyckad kväll. Ett riktigt stort tack för detta, Margareta och Tony.

Denna rapport innehåller som vanligt, då det gäller första numret för året, rätt mycket av föreningskaraktär. Men helt utan diverse nyheter av filatelistiskt intresse blir Du inte heller denna gång. Nästa Rapport beräknas bli utsänd i maj och till denna planerar jag en bilaga inom något intressant ämnesområde.

Du kommer i denna rapport också att finna en liten pristävling.

Slutligen - och för mig, som också är kassör, inte minst viktigt: glöm inte att snabbt betala årsavgiften, varom närmare längre fram i rapporten.

Hej!

Sekreteraren

Återstående
sammanträden
under våren

Stockholm. Obs, den nya lokalen (för mötet 8 april). Sturegatan 19, 5 tr. (Beskow). Huset har port som öppnas med portkod. Koden har lämnats dem som var med vid årsmötet. Övriga som avser att gå på sammanträde, bör ringa Beskow (0762/414 56) eller Hanner (08/67 45 75) för att få koden. Tid kl. 19.30 (den 8 april).

Onsdagen den 8 april: Studier av klassiska frimärken och auktionspriser kontra katalogpriser. Tag med, om Du har den, Postiljonens auktionskatalog 137 (den senaste).

Onsdagen den 20 maj: Vårmöte hos herr ordföranden, se nedan.

Göteborg. Lokal Norska Sjömanskyrkan, Skånegatan 16. Tid kl. 19.30 andra tisdagen i varje månad. Program i annons i Göteborgs-Posten söndagen före mötesdagen.

Vårmötet hos
ordföranden

Bernhard Beskow och hans fru Berit har åter älskvärt inbjudit oss att avsluta vårsäsongen med ett möte i det beskowska hemmet Lillpälsen, Ösby, Brottbys onsdagen den 20 maj kl. 18.30. Så här kommer Du dit:

Alt I: Med bil. Kör Norrtäljevägen c. 30 km ut från Stockholm, vik till höger vid skylten BROTTBY, far genom Brottbys samhälle och passera flera busshållplatser, varav den sista är märkt Össeby-Ösby. 100 m efter denna hållplats ligger på höger sida ett trevligt mindre hus - Lillpälsen.

Alt II: Med buss. Tag buss 625 från Tekniska högskolan/Östra station kl. 17.50 och stig av vid Össeby-Ösby hållplats c. 35 minuter senare. Se i övrigt alt. I. Buss finns på kvällen tillbaka till Stockholm.

Förhandsanmälan erfordras och görs senast den 14 maj, tel. 0762/414 56.

Föreningens
styrelse 1987

Vid föreningens årsmöte den 16 februari 1987 valdes följande funktionärer:

Ordförande	Bernhard Beskow
Vice ordförande	Einar Kristjánsson
Sekreterare och kassör	Per Hanner
Övriga styrelseledamöter	Margareta Bjellefors Christer Engström Christer Hermansson Lars Ingemann Ingvar Andersson (för Gbg-klubben)
Styrelsesuppleant	Per Olov Abrahamsson
Revisor	Tony Bjellefors
Revisorssuppleant	Svante Gustafsson
Valkommitté	Stig Österberg (sammanställande) Sture Hegland

Detta innebär, att Margareta Bjellefors efterträtt Engel Angberg, som av sagt sig, medan övriga omvaldes. Eftersom Margareta sedan många år varit vår värdinna vid sammanträdena, kan hon väl sägas också ha en klubbmästarfunktion.

Årsmöte i
Göteborg

Årsmöte i Islandsklubben i Göteborg ägde rum den 7 februari och följande styrelse valdes:

Ordförande	Ingvar Andersson
Vice ordförande	Per Jannert
Sekreterare	Bengt Olofsson
Kassör	Tom Rinman
Bibliotekarie	Kaj Librand
Revisor	Ingvar Ottosson

Medlems-
statistiken

En slutlig sammanställning ur vårt medlemsregister visar följande:

	<u>Föreningen</u> <u>exkl. Gbg-</u> <u>klubben</u>	<u>Islands-</u> <u>klubben i</u> <u>Göteborg</u>	<u>Totalt</u>
Medlemmar den 1 januari 1986	196	111	307
Nya medlemmar	6	3	9
Avgångna och avlidna	-10	-5	-15
Omflyttade (vid årets slut)	<u>+ 2</u>	<u>-2</u>	<u>-</u>
Medlemmar den 1 januari 1987	194	107	301

Av medlemmarna vid årets slut var 67 boende utanför Sverige, fördelat på

Norden (Danmark 19, Färöarna 1, Island 21, Norge 9)	50
Europa i övrigt (England 2, Frankrike 2, Nederländerna 2, Schweiz 2, Västtyskland 4)	12
Amerika (Canada 1, USA 3)	4
Australian	1

Vi måste alltså även i år tyvärr notera en liten minskning i medlemsantalet. I år beror denna helt klart på en alldeles för liten nyrekrytering, som kunnat balanseras till en del genom att även avgångarna ur föreningen har varit ovanligt få. Men nu måste vi alla hjälpas åt med att värva nya föreningsmedlemmar! Känner Du inte någon eller några som borde vara med i vår förening? Värva denne eller dessa! Meddela sedan föreningens sekreterare, som genast tillsänder Dig eller den blivande medlem en anmälningsblankett.

En draghjälp i värvningsarbetet hoppas föreningens sekreterare vi får genom de åtgärder han vidtagit för att få litet publicitet kring föreningen vid dess 25-årsjubileum. En artikel om föreningen kommer in i tidskriften Nordisk Filateli, och vidare hoppas vi få omnämmanden i SFT och i vissa tidningars frimärksspalter - i varje fall har dessa medias redaktörer mottagit ett material från sekreteraren, som kan ligga till grund härför.

Inbetalning av årsavgiften

Så var det åter tid att betala in årsavgiften. Kassörerna vill uppmana alla (utom de som förhandsbetalt, se nedan) att betala avgiften för 1987 snarast. Om Du gör det genast, så är det avklarat och Du riskerar inte att glömma bort det. Avgiften för 1987 är enligt tidigare fattade beslut:

för Stockholms-avdelningen (de som bor i Stockholm med omnejd och alltså har S efter medlemsnumret)	40:-
för Göteborgs-klubben (alla med G efter medlemsnumret)	50:-
för ungdomar (t.o.m. det år då man fyller 18)	10:-
för alla övriga	35:-

(Hedersledamöter är givetvis fria från avgift.)

Av medsänt inbetalningskort framgår till vilket postgirokonto Du skall sända avgiften: nr 26 73 70-5 för Göteborgsklubben och 40 29 57-5 för övriga. Komplettera kortet med Ditt medlemsnummer (som står på adressetiketten och i medlemsförteckningen) och Din fullständiga adress.

Medlemmar i Danmark, Färöarna, Island och Norge uppmanas att använda den översända postgiroblanketten, som tas emot i alla dessa länder. Även från några andra länder (t.ex. Nederländerna och Västtyskland) är det enklast att sända avgiften till våra postgirokonton. Från övriga länder kan avgiften sändas i svenska sedlar (svensk 5-kronor-sedel finns inte längre, men om Du sänder 40 i stället för 35 kr, får Du ju 5 kr till godo på nästa årsavgift). Måste någon betala med check, skall den vara dragen på svensk bank och utställd i svenska kronor, varjämte 15 kr måste tilläggas för att täcka bankkostnad vid checkinlösen. Sedlar resp. check adresseras till Per Hanner, Wittstocksgatan 2, S-115 24 Stockholm (check bör dock utställas på Föreningen Islandssamlarna).

Det är möjligt för dem som så önskar att samtidigt förskotts- betala avgiften för 1988, dock bör G-medlemmar inte nu göra detta, eftersom avgiften för nästa år i Göteborgs-klubben ännu inte är fastställd, se nedan. Övriga bör observera vad nedan sägs om en höjning av avgiften 1988. - Vi är också beredda att som förut från medlemmar i utlandet mottaga betalning a conto på framtida avgifter (t.ex. 100 kr) och lovar att hålla reda på vars och ens tillgodohavande.

Vi skickar inbetalningskort till alla, men många har redan betalt för 1987. För att undvika dubbelbetalning tar vi här med en förteckning på alla (utom G-medlemmar, eftersom vi inte fått någon lista från Göteborg) som t.o.m. februari i år erlagt betalning på 1987 års avgift:

a) Följande har betalt full avgift för 1987:

1 S	130	262	432	474 S	498	540	602	643
6 S	146 S	264	434 S	477 S	512	563 S	606	645
8 S	235	271 S	440 S	479	519	580	617	
31	239 S	276	442	484	520	582	626	
63 S	251 S	303	446	486	523	583	634	
116	254 S	363	466	493 S	526	592	642	

b) Följande har delbetalningar till godo och ombeds inbetala årets avgift med avdrag för nedan angivna belopp:

182 (Moe)	15:-	513 (porsteinsson)	30:- *
400 (Schock)	10:-	566 S (Lundvall)	15:-

*) Den saknade femman kan regleras 1988.

Medlemsavgifter för 1988.

Föreningens årsmöte hade som vanligt att besluta om medlemsavgifterna för nästa år, alltså i detta fall 1988. I diskussionen fastslogs att vi haft oförändrade avgifter under de fyra åren 1984 t.o.m. 1987, medan kostnaderna, främst för rapporterna och porton, stigit. För 1986 visas därför underskott och för 1987 budgeteras också ett sådant. Dessutom måste senast 1988 en ny medlemsförteckning utkomma, en betydande extravgift. För att balansera detta och få en avgiftsnivå, som kunde stå sig några år framåt, om inget oförutsett inträffar, beslöt man att höja avgifterna (utom ungdomsavgiften) med 10 kronor.

Detta innebär följande avgifter för 1988:

för S-medlemmar	50:-
för G-medlemmar	ännu ej fastställt
för ungdomsmedlemmar	10:-
för alla övriga	45:-

Göteborgarnas avgift är ännu ej fastställd, eftersom Göteborgs-klubben höll sitt årsmöte före "riksföreningens" och avgiften i Gbg-klubben måste bestämmas med hänsyn till att en del av avgiften går till "riksföreningen". Denna del blir 1988 höjd från 35 till 45 kronor.

Föreningens bokslut för 1986

Föreningen Islandssamlarnas bokslut visas här i avrundade belopp. (Islandsklubben i Göteborg har sitt eget bokslut och ingår inte i nedanstående uppgifter.)

Intäkter

Årsavgifter	10.600
Diverse intäkter	200
Bankränta	<u>1.500</u>
	<u>12.300</u>

Kostnader

Rapporter och porto för dem	9.300
Övriga omkostnader (sammanträdeskostnader i Stockholm, porton och diverse)	3.900
Skatt (på ränteintäkten)	<u>600</u>
	<u>13.800</u>

Alltså blev det som redan sagts ett underskott på c. 1.500 kr. Vid utgången av 1986 redovisar föreningen ett kapital på cirka 16.200 kr. Dessutom förvaltar föreningen runt 24.800 kr avsedda för stämpelhandboken.

Som vi nämnde förra året yrkade föreningen i sin skattedeklaration för år 1985 att bli förklarad skattefri under hänvisning till bl.a. att en filatelistförening i Stockholm genom utslag 1985 fått denna förmån. Vi fick avslag på vår ansökan i taxeringsnämnden men har nu överklagat till länets prövningsnämnd. Eftersom vi inte alls kan vara säkra på att vinna, har vi i bokslutet satt av för skatt (ovan angivna 600 kr) liksom vi gjorde förra året, men givetvis kommer också skattedeklarationen för 1986 att innehålla ett yrkande om att bli fri från skatten.

Frímex 87 i Reykjavík

I förra rapporten nämnde vi den utställning i Reykjavík, som Félag Frímerkjasafnara skall avhålla i anledning av sitt 30-årsjubileum, och till vilken medlemmar av Islandssamlarna inbjuds att deltaga som utställare. Enligt nyligen erhållet meddelande från F.F. är tiden för utställningen ändrad till 30 maj - 1 juni. Herrar Bernhard Beskow och Ingvar Andersson i vår förening, som av Finnur Kolbeinsson, medlem av utställningskommittén utpekats som kontaktmän för eventuella utställare från vår förening, har ännu när detta skrives, (den 2 mars) icke fått närmare uppgifter från Reykjavík om anmälan etc. Sådana lär väl komma så småningom, så vill Du ställa ut, anmäl Ditt intresse till en av kontaktmännen.

Några små rättelser till Rapport 66

Av tidsskäl och geografiska skäl går det inte att ordna en slutlig "korrekturläsning" av rapporterna, vilket förklarar de rättelser vi ibland blir tvungna att införa. Ändra i rapport 66:

- 1) på s. 3, rad 5 nedifrån: "tillfälle" skall vara "ställe" (huvuddel II anger alltså inte tiden för användning av resp. stämpel, det görs i huvuddel III).
- 2) på s. 10, rad 15 nedifrån: "memotekniska" skall vara "mnemotekniska". Så stod det i manuskriptet, men vi ursäktar skrivbyrån för att den trodde det var ett skrivfel, ty ett ord som börjar med "mn" verkar nästan orimligt i svenska språket och för övrigt är ordet "mnemoteknik" med avledning unikt i detta avseende i svenskan. (I både svenskan och flera andra språk, där detta eller motsvarande ord förekommer, bygger det på det grekiska ordet för minne, "mneme", medan ord som "memorial", "promemoria" etc. baseras på det latinska ordet "memoria", som också betyder minne.)

De sista frimärkena i 1986 års isländska utgivning

Eftersom vi inte lyckades få med julfrimärkena i förra rapporten, presenterar vi dem här på sedvanligt sätt.

Facit nr	Utg.- dag	Valör (aurar)	Motiv etc.
698	13/11	1000	Julfrimärken: Fredens jul
699	"	1200	" Julnatt

Dessa märken är skapade av konstnärinnan Björg Þorsteinsdóttir, och det är förstas också hon som påstår att motiven är de ovan angivna, vilket knappast någon annan lär kunna se. - Märkena är tryckta av Courvoisier i Schweiz och särskild förstadagsstämpel användes.

Frimärksutgivningen i Island 1986 kom härmed att omfatta 18 frimärken + 1 block (1985: 16 märken) med ett sammanlagt nominellt inköpspris av 507 isl. krónur. Att beloppet blev så högt beror främst på 250-krónurs-märket i serien Landsbanki Íslands. 1985 var totalpriset 293 krónur och högsta valör 100 kr. Den isländska kronan står nu i 17 öre i svenska pengar mot 18 öre för ett par år sedan, det minsta värdefallet för Islands valuta på många år - ett resultat av att man tagit ett resolut grepp på inflationsproblemen. (Det kan vid jämförelsen med svensk valuta observeras, att även svenska kronan var mycket stabil under 1986 med den lägsta inflationen på många år.)

Island räddade sig från fadäsen att ge ut ett märke på 500 krónur, den ursprungligen avsedda valören på det märke, som fick valören 250 kr. Ett märke med priset 85-90 svenska kr. hade kunnat ta knäcken på intresset för isländska frimärken hos många samlare.

Upplagen för 250-kr-märket är så låg som 250.000, och troligen kommer detta märke att bli rätt värdefullt i stämplat skick, eftersom dess användning främst torde bli på tyngre luftpostförsändelser till utlandet och på mycket högt assurerade brev. Räkna inte med att märket blir en parallell till Herdubreid 1972, vars valör på 250 (gamla) krónur vid utgivningen ungefär motsvarade det nya bankmärket i värde (köpkraft). Herdubreid trycktes - av misstag, har det uppgetts - i hela 3 miljoner ex. och det fick sin mesta användning, sedan inflationen pressat ner värdet nästan till det enkla brevportots.

Censurpost
m.m. 1939-1946

Vår allra nyaste medlem heter Bendy Knudsen och har ett så speciellt samlings- och forskningsområde, att vi gärna vill hjälpa honom att få kontakt med andra medlemmar, som kan känna till detta område. Det gäller posten till och från Island och Grönland under andra världskriget, speciellt censurpost och portotaxor, inkl. luftposttillägg. Bendy Knudsens adress är Rasmus Nielsens vej 60, Særslev, DK-5471 Søndersø.

I GILDI,
Bernupplagan

I rapport 65 återgav vi en uppgift om en upptäckt av Sir Athelstan Carøe. Det gällde ett helark och en arkdell som hade nytryckets (Bernupplagans) uppsättning av påtrycket I GILDI men där märkenas vattenmärke var "liten krona" (och alltså icke som vanligt "stor krona"). Sir Athelstan hade uppgett till oss att det gällde valören 4 aur. Han meddelar nu att det är fråga om 4 aur tjänste.

Någon kommentar till notisen i rapport 65 har vi inte fått in.

Ny efterlysning
av tidigaste
avstämpling med
Reykjavíks förs-
ta brostämpel

I rapport 62 efterlyste vi avstämplingar med Reykjavíks äldsta brostämpel, som är tidigare än 18.8.94, det äldsta datum påträffat av Islandsgruppen i Danmark. Flera medlemmar har sedan rapporterat att de gått igenom sina samlingar, men ingen av dem har påträffat något tidigare datum än det nämnda.

Vi vill emellertid gärna upprepa efterlysningen och ber alla som ännu inte inventerat vad de har från den tiden att göra detta. Glöm inte att titta på tjänstefrimärkena.

Landsorts-
lotteriet
1986

Vår gamla bekantning, fru Fortuna, har under senare år haft en egen men konsekvent uppfattning om hur "landsorten" skall uppfattas. Hon tycks ha fastnat för att den ligger utanför Sveriges gränser, ty för sjunde året i följd gav dragningen i vårt årliga lotteri för alla medlemmar föregående år utanför Stockholms- och Göteborgsområdena, vilken dragning ägde rum under strängaste kontroll vid mötet i Stockholm den 14 januari, till resultat att ännu en falk fick flyga till utlandet. Vinnare blev medlem 562 Tor Jensen, boende i Gilleleje, den nordligaste orten på Sjælland. Priset var alltså åter ett exemplar av föreningens egen vackra porslinsplatta med bilden av en isländsk falk.

Tor Jensen skriver att han genast satte upp den vackra plattan i sin "yderst private frimærkehjørne i stuen". Han berättar att han samlat Island i 40 år och började tidigt därför att han hade en skolkamrat, som hade släkt i Island och därför hade isländska frimärken att byta bort. De senaste 10 åren har han varit specialiserad på två områden: dels I GILDI, dels republiken Island 1944-84. På vardera området har han nu en

samling, som skulle fylla 6 ramar om vardera 16 blad, men ändå tycker han att han saknar mycket. Eftersom fru Jensen har en motivsamling med "Färöarnas fågelliv", måste väl en pippi till i familjen vara välkommen.

Tor Jensen nämner också att till höstens stora utställning i Köbenhavn, Hafnia 87, har anmälts 11 Islands-samlingar, varav 5 från medlemmar av den danska Islandsgruppen och övriga från icke-danska utställare.

Kontakter med
Klúbbur S. om
stämpelhand-
boken

I förra rapporten berättade vi om den publikation "Pósthús og bréfhirdingar á Íslandi", som utgivits av en i Reykjavík verksam förening, Klúbbur Skandinavíusafnara, och som visat sig i allt väsentligt utgöra en utskrift av en av huvuddelarna i vår planerade stämpelhandbok. Vi påpekade, att vår förening äger en mycket väsentlig del av upphovsmannarätten till manuskriptet, men att "Pósthús" trots detta utgivits utan något tillstånd från Islandssamlarna och utan att vi ens tillfrågats, innan boken gjordes. Vi nämnde också att "Pósthús" uppenbarligen innehöll många fel på grund av slarv och bristande kontroll av utskriften från manuskriptet.

Vi har nu haft en viss brevväxling i ärendet med Klúbbur S. Med anledning av denna kan vi först rätta några uppgifter om sagda förening. I rapport 66 kallade vi den "relativt ny", beroende på att vi först under 1986 sett den omnämnd i Grúsk, det isländska filatelistförbundets tidskrift. Vi har nu fått veta, att Klúbbur S. skall fira sitt 20-årsjubileum 1987. Vidare antog vi att Sigurdur R. Pétursson var dess ordförande, även detta byggt på uppgift ur Grúsk 1986. Klubben tycks emellertid ha en hög omsättningshastighet på sina ordföranden, ty i ett brev i slutet av 1986 tecknar sig Sigfús Gunnarsson som ordförande, medan i senaste brev (febr. 1987) ordföranden är Gudmundur Ingimundarson. Gudmundur är sedan 10 år medlem också i Islandssamlarna.

Det har varit vår avsikt att uppnå en fredlig lösning och fortsatt samarbete, om detta var görligt. Svaren vi fått har antytt att det är möjligt. "Pósthús" är ju en skrift på isländska, och vi har önskat och fått garanti för att Klúbbur S. icke kommer att ge ut boken på engelska, det språk som är avsett för vår stämpelhandbok, och ej heller kommer att ge tillstånd till översättning - dock säger man sig knappast kunna hindra piratöversättningar, om sådana skulle förekomma. (Detta blir nog tyvärr följderna om man ger ut en bok som man inte har full författarrätt till!)

Klúbbur S. har angett en positiv inställning till fortsatt samarbete beträffande en av de andra huvuddelarna av handboken - den som för varje stämpeltyp skall ange vilka stämplarna som funnits av typen samt var och när de använts. Dessvärre sägs det i senaste brevet att Klúbbur S. skjutit på detta projekt för sin del för att först göra en bok om isländska portosatser alltifrån 1873.

Slutligen kan meddelas, att Klúbbur S. uppger sig ha i gång upprättandet av en lista över rättelser och tillägg till "Pósthús", som skall utsändas till dem som köpt boken. Man har lovat sända ett exemplar av denna lista till oss. Till dess vi fått se denna lista och bedöma dess kvalitet, står vårt råd att icke köpa boken orubbat kvar.

Vi får nu överväga vad vi kan göra för att föra vår stämpelhandbok fram mot utgivningen. Vi skall ta ny kontakt med Gudmundur Ingimundarson och hans förening.

Sammanhängande
M och E på 10
aur Christian X

Leif Fuglsig har meddelat följande av stort intresse för både variantsamlare och andra:

"Facit katalogiserar en variant, 132v¹, på Christian X, 10 aur grön, utgivet 1921. Varianten består i att M och E är sammanhängande på märkets vänstra sida. (Den bild som i Facits senare årgångar visar "132" är i själva verket en bild av varianten.) Varianten betecknas med stjärna för stämplat och med streck (= okänt) för ostämplat märke, vilket ju låter spännande. Man ser den också då och då utbjuden till priser som avspeglar sällsynthet.

Men den är absolut ingen raritet. Det rör sig om ett matrisfel, som förekommer 5 gånger i varje ark om 100 märken, nämligen i positionerna 12, 32, 52, 72 och 92. Varianten är således ett slags släkting till felet på 1 kr Christian X (Facit 142v¹), utbuktningen på ettan. Men medan den sistnämnda förekommer i sjunde positionen på varje rad i arket (pos. 7, 17, 27 etc ... 97), eftersom plåten är framställd på basis av ett 10-strip, så är "ME-felet" bara för handen på varannan rad, emedan denna plåt gjordes med ett 20-strip som bas.

Samma fel finns också, vilket Facit inte omtalar, på 10 aur röd (F. 131) och 10 aur brun, utgivet 1932 (F. 151), då det är samma ramplåt som använts för alla märkena. Givetvis har de övertryckta märkena F. 160 (med flygplan) och Tj. 55 och 57 (tjänsteprovisorier) också samma fel.

Sammanfattning: "rariteten" finns i 5 % av upplagan av alla 6 märkena."

Det var ju en spännande nyhet Leif kom med, så nu är det bara att kasta sig över album och dubletter och sortera fram de märken där M och E blivit sammanvuxna som siamesiska tvillingar. Vi har tittat i Handbók um íslensk frímerki av 1973 och finner att även där har varianten bara blivit omnämnd för 10 aur grön.

Någon undrar kanske, efter läsning av ovanstående, om det möjligen är så att även F. 155, Christian X täta linjer 1 kr, har utbuktning på ettan, fast det blivit oupptäckt. Svaret är att det inte lönar sig att leta efter denna variant på det märket. Utbuktningen retuscherades (eller "eftergraverades") nämligen bort, innan 1931 års enkronasmärke trycktes. Retuschen är synlig som en ojämnhet nedtill på högra sidan av ettan, där utbuktningen satt, och verkliga kännare klassificerar även de märken som har retuschen som en variant.

Facit borde nu kunna inte bara lista varianten på fem ytterligare märken utan också prissätta den, när nu frekvensen är känd.

Lustigt nog fick vi just innan denna rapport skulle sändas till skrivbyrån mottaga en norsk auktionskatalog, vari ett 4-block av Facit 132, där ett märke har ME-felet, utbjudes med påpekande av att felet är "anført som ukjent av Facit" och med utropspris 500 Nkr (+12,5 %). Hade Facit satt ut pris på varianten (säg 50 % förhöjning mot normalpriset) hade det icke postfriska blockets "Facitpris" kunnat beräknas till något under 100 SKr!

För resten - varför inte en liten pristävling? Vad är den i procent med en decimal uttryckta chansen att ett fyrblock av något av ovan nämnda 10-aur-märken (tryckta i ark om 10 x 10) innehåller ett märke med ME-felet? Lösning sekreteraren till handa senast 20 april. Pris till först öppnade rätta lösning.

Gamla Bíó-breven åter på tapeten

Några gånger under årens lopp har vi haft anledning att i rapporterna beröra de s.k. "Gamla Bíó-breven", som har visst intresse, om ej av andra skäl därför att de ofta dyker upp på auktionerna och finns i många samlingar.

Det rör sig om en stor serie kuvert som ordnades 1938 av herr Petersen, grundare och innehavare av en förnämlig biolokal i Reykjavík (numera är den stadens operahus) och dessutom filatelist. Alla breven är försedda med förtryckt adress "Herra P. Petersen, Gamla Bíó, Box 173, Reykjavík, Island". Breven är också alla rekommenderade och vart och ett frankerat med vanligen 4 eller 5 frimärken, snyggt placerade på avstånd från varandra, så att varje märke skulle få sin egen stämpel. Typiskt ingår i frankeringarna några mycket låga valörer (1 eyrir upp till 4 aur), minst ett av märkena i 1934 års luftpostserie och minst ett av märkena ur 1937 års serie "Christian X 25 år kung".

Många av dessa brev har frimärkena makulerade med nummerstämpel, även från postanstalter som 1938 normalt använde brostämpel, och genom reketiketten har vi vid stämpelforskningen kunnat i tveksamma fall klarlägga var en viss nummerstämpel befann sig 1938.

I rapport 50 (1982) kunde vi nämna att en bunt av 55 Bíó-brev bjudits ut på en auktion i Tyskland och att auktionsfirman, antagligen på basis av uppgift från inlämnaren, påstod att det rörde sig om svarskuvert på en inbjudan från Bíó-Petersen att besöka hans bio för att se filmen "Borta med vinden". Vi kunde bevisa att detta påstående var orimligt, bl.a. för att den nämnda filmen blev färdig först 1939.

Det var Sven Åhman, som 1982 fäste vår uppmärksamhet på denna auktionspost. Sven Åhman har nu påpekat för oss, att en artikel om Gamla Bíó-breven nyligen stått i den amerikanska tidskriften The Posthorn, och han har gett oss ett referat av den. Artikeln är författad av Frank Mooney, en amerikan som länge bott i Island och är stor stämpelsamlare.

Mooney berättar att en handlare fått se en samling av ett 50-tal Petersen-kuvert med brostämplar (verkar vara samma som bjöds ut 1982). Det som i Mooneys artikel verkar vara av intresse är att i ett av breven påträffades ett brev, skrivet av bréfhirðingamannen i Skjöldólfsstaðir 19/4 1938 och med följande innehåll: "Herr P. Petersen, Gamla Bíó, Reykjavík. Jag sänder tillbaka brev (kuvert) enligt önskan. Jag har tyvärr inga frimärken att sända Er och är övertygad att det inte finns några här i trakten, ty andra har kommit över dem. Högaktningsfullt etc."

Mooney drar härav den slutsatsen, att motiveringen för ut-sändandet av Gamla Bíó-breven skulle varit, att Petersen som var både samlare och handlare med frimärken önskade köpa in frimärken.

Rapportredaktören, som under många år haft anledning att studera Bíó-breven för stämpelforskningen, kan emellertid nu av det ovan beskrivna brevet till Petersen faktiskt ganska exakt rekonstruera innehållet i det brev, som Petersen skrev och troligen

sände till alla landets postanstalter. Det löd ungefär så här:
"Inneliggande sänds två kuvert med förtryckt adress och frankerade med portot för rekommenderat brev. Var vänlig återsänd dem som rek. Jag ber Er stämpla varje frimärke för sig. Sätt stämpeln mitt på frimärket och placera den rättvänt. Har Ni kvar den gamla nummerstämpeln, var god använd denna på det ena kuvertet.

Jag utnyttjar tillfället för att efterhöra om Ni har kvar följande frimärken:..... Skulle så vara fallet, är jag intresserad av att köpa dem, och ber att få återkomma sedan jag fått uppgift om vad Ni har (eller: ber jag Er sända dem mot postförskott). Högaktningsfullt etc."

De i detta rekonstruerade brev nämnda instruktionerna måste alla ha varit med att döma av brevens utseende. Tidigare har man av breven kunnat tro, att herr Petersen reste runt landet till postanstalterna för att få alla kuverten likformigt avstämplade och få nummerstämpelavtryck, där sådana fanns att få. Så var alltså inte fallet, det visar brevet från Skjöldólfsstadir. Huvudändamålet med det hela var otvivelaktigt att få en fin samling av Islands stämplor på kuvert. Genom frimärkenas placering och avstämpling kunde Petersen hålla dörren öppen för att omvandla breven till flera fina samlingar av stämplor på lösa frimärken. (Att flera av breven blivit slaktade kan en kännare lätt iakttaga i många nummerstämpelsamlingar.) Att herr Petersen passade på att samtidigt efterhöra förekomsten av eftertraktade men i Reykjavík slutsålda frimärken var med säkerhet bara ett biändamål.

Medlemmars annonser

Här nere har jag just ingen att byta med. Har dubbletter av antikva-, grotesk-, kron- och nummerstämplor, söker andra sådana. Är Du road av byte, sänd några rader. Hans von Strokirch, 167 Humphries Rd., FRANKSTON 3199, Australien.

Önskar köpa isländska datum-4-block Facit nr 544 15.7.75/
596 13.8.80/ 601 9.10.80 och 16.10.80/ 604 25.7.83 och
6.1.84/ 613 29.1.82. Kjell-Ove Karlsson, Svennby Berg,
734 00 HALLSTAHAMMAR.